

TURKEY RIGHTS MONITOR



Sayı 110 | 25-31 Temmuz 2022

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 52 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

29 Temmuz: Bir gazeteci tarafından ortaya çıkarılan bilgilere göre, Gülen hareketiyle bağlantısı nedeniyle tutuklu olan akademisyen Sedat Laçiner'e, tahliye edilmesi gereken günde dört aylık bir disiplin cezası verildi.

30 Temmuz: Sağlık sorunlarına rağmen bir İstanbul cezaevinde tutulan akademisyen Şükrü Tuğrul Özşengül, kalp krizi geçirerek hayatını kaybetti. Özşengül, Gülen hareketi üyesi olma suçlamasıyla tutuklu idi.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü

bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

25 Temmuz: Mersin Valiliği, il sınırları içerisinde LGBT onur etkinliklerini 15 gün boyunca yasakladı.

25 Temmuz: Antalya'da polis, HDP tarafından organize edilen bir gösteriye müdahale ederek yedi kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

27 Temmuz: Ordu'da jandarma güçleri, ildeki bir içme su kaynağının bir özel şirkete tahsis edilmesine karşı düzenlenen bir protestoya müdahale ederek 11 kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

29 Temmuz: İstanbul'da polis, İstanbul belediye başkanını bir cami çıkışında protesto eden üç kişiyi gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

25 Temmuz: Mardin'de polis, HDP tarafından parti binasına asılan bir pankartı kaldırdı.

25 Temmuz: Bir İstanbul mahkemesi, hükümete yakın dini bir dernek liderinin oğullarına ait bir şirkete 43 kamu ihalesi verildiği iddialarına ilişkin üç habere erişim engeli getirdi.

26 Temmuz: İstanbul'da polis, sol görüşlü siyasetçi Selvinaz Göçmez'i, terör örgütü propagandası yaptığı suçlamasıyla gözaltına aldı.

26 Temmuz: Şanlıurfa'da bir ilçenin belediye başkanı olan Mahmut Mirkelam, yerel gazeteci Kerem Kırpaç'a fiziksel saldırıda bulundu.

26 Temmuz: Anayasa Mahkemesi, anadil hakkıyla ilgili protesto düzenlediği 22 öğretmenin disiplin cezasına çarptırılmasında herhangi bir hak ihlali olmadığına hükmetti.

26 Temmuz: Bir Diyarbakır mahkemesi, Kürt azınlığın sorunlarına ilişkin yayın yapan Etkin Haber Ajansı'na (ETHA) ait bir web sayfasına erişim engeli getirdi.

26 Temmuz: Antalya'da sınır polisi, Kıbrıs Türkü gazeteci Aysu Basri Akter'in Türkiye'ye girişini ulusal güvenliğe tehdit olduğu gerekçesiyle engelledi.

27 Temmuz: Adana'da iki yerel gazeteci, bir araştırma haberi yapmak üzere gittikleri bir geri dönüşüm fabrikasında, fabrika sahipleri ve çalışanları tarafından alıkonularak kötü muameleye maruz bırakıldı.

27 Temmuz: Manisa'da polis, sosyal medya paylaşımları nedeniyle üçü HDP üyesi dört kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

28 Temmuz: Antalya'da polis, terör örgütü propagandası yaptıkları suçlamasıyla altı kişiyi gözaltına aldı.

28 Temmuz: Yargıtay, aralarında eski medya yöneticisi Hidayet Karaca'nın da yer aldığı dört kişiye Gülen hareketi üyesi olma ve anayasal düzeni yıkmaya teşebbüs etme suçlamasıyla verilen ağırlaştırılmış müebbet hapis cezalarını bozdu.

28 Temmuz: Bir İstanbul mahkemesi, cumhurbaşkanının eski avukatına ilişkin rüşvet iddiaları hakkında yayınlanan sekiz habere erişim engeli getirdi.

28 Temmuz: Bir İstanbul mahkemesi, yönetim kurulunda geçmişte iktidar partisinden belediye ihalesi alan kişilerin yer aldığı bir şirket tarafından gerçekleştirilen arazi satın alımıyla ilgili üç habere erişim engeli getirdi.

28 Temmuz: Bir Bursa mahkemesi, ilde gerçekleşen bir çocuk istismarı skandalına ilişkin üç habere erişim engeli getirdi.

28 Temmuz: Ticaret Bakanlığı, LGBT temalı bir reklam filminin yayınlanmasını ahlakı bozduğu gerekçesiyle yasakladı.

28 Temmuz: Bir mahkeme, bir bakanlık projesiyle ilgili olarak kaleme aldığı bir köşe yazısı nedeniyle gazeteci Fuat Uğur'un bir bakana tazminat ödemesine hükmetti.

28 Temmuz: Savcılar, muhalif siyasetçi Eren Erdem hakkında, sosyal medyada cumhurbaşkanına hakaret ettiği suçlamasıyla soruşturma başlattı.

29 Temmuz: Bir İstanbul mahkemesi, Eylül 2015'te muhalif bir gazetenin binasına yönelik gerçekleştirilen saldırıya katılan bir iktidar partisi milletvekiline ilişkin altı habere erişim engeli getirdi.

29 Temmuz: Anayasa Mahkemesi, KHK'lı aktivist Nursel Tanrıverdi'ye tek kişilik oturma eylemleri nedeniyle verilen bir para cezasının ifade özgürlüğü ihlali olduğuna hükmetti.

SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜ

26 Temmuz: Antalya'da sınır polisi, Kıbrıs Türkü gazeteci Aysu Basri Akter'in Türkiye'ye girişini ulusal güvenliğe tehdit olduğu gerekçesiyle engelledi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

25 Temmuz: Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK), savcı Aykut Aydoğan'ı Gülen hareketiyle irtibatlı olduğu suçlamasıyla meslekten ihraç etti.

KÜRT AZINLIK

25 Temmuz: Mevsimlik tarım işçisi Esat Atabay, Kürt kimliğinden dolayı maruz kaldığı bir ırkçı saldırıda başından yaralandı.

25 Temmuz: Antalya'da polis, HDP tarafından organize edilen bir gösteriye müdahale ederek yedi kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

25 Temmuz: Mardin'de polis, HDP tarafından parti binasına asılan bir pankartı kaldırdı.

26 Temmuz: Kars'ta polis, HDP üyesi Gülcan Alp'i terörizm suçlamasıyla gözaltına aldı.

26 Temmuz: Bir TBMM komisyonu, Kürt milletvekili Salihe Aydeniz'in dokunulmazlığını kaldırdı.

26 Temmuz: Anayasa Mahkemesi, anadil hakkıyla ilgili protesto düzenlediği 22 öğretmenin disiplin cezasına çarptırılmasında herhangi bir hak ihlali olmadığına hükmetti.

27 Temmuz: Manisa'da polis, sosyal medya paylaşımları nedeniyle üçü HDP üyesi dört kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

28 Temmuz: Mersin'de polis, aralarında yerel HDP yöneticilerinin de yer aldığı 21 kişiyi terörizm suçlamasıyla gözaltına aldı.

29 Temmuz: İstanbul'da polis, yedi HDP üyesini gözaltına aldı. Gözaltılar için gerçekleştirilen ev baskınlarından biri sırasında, operasyon kapsamında gözaltına alınan HDP yöneticisi Livan Orman'ın aile üyeleri kötü muameleye maruz bırakıldı.

30 Temmuz: Opera sanatçısı Pervin Çakar, repertuarında Kürtçe şarkılar bulunması nedeniyle Mardin'deki bir üniversitenin kendisine konser salonu vermeyi reddettiğini açıkladı.

DİĞER AZINLIKLAR

26 Temmuz: Diyarbakır'da üç kişi, bir kiliseyi ziyaret etmelerinin ardından bir grubun sözlü tehditlerine maruz kaldı.

28 Temmuz: Ticaret Bakanlığı, LGBT temalı bir reklam filminin yayınlanmasını ahlaki bozduğu gerekçesiyle yasakladı.

30 Temmuz: Ankara'da birçok Cemevi saldırıya uğradı. Alevilerin kutsal ayı Muharrem'in ilk gününde gerçekleşen saldırılar sonucunda iki kişi yaralandı.

CEZAEVİ KOŞULLARI

25 Temmuz: Bir Adana cezaevinin mahkum koşullarında sık sık suların kesildiği duyuruldu.

25 Temmuz: Bir Van cezaevi, koronavirüs testleri pozitif çıkan dört mahkumun hastaneye sevk edilme taleplerini reddetti.

26 Temmuz: Medyada yer alan haberlerde, bir Van cezaevinin altı mahkumu 67 aydır tek kişilik hücrelerde tuttuğu, söz konusu mahkumların sosyal ve kültürel haklarını kısıtladığı ve mahkumlarca Adalet Bakanlığına yazılan dilekçelere el konulduğu duyuruldu.

28 Temmuz: Bir Giresun cezaevi, ağız içi aramayı reddeden mahkumların hastane sevklerini engelledi.

30 Temmuz: Bir Aksaray cezaevi, koronavirüs testleri pozitif çıkan mahkumların hastaneye sevk edilme taleplerini reddetti.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

27 Temmuz: Türkiye-Yunanistan sınırını geçtikten sonra Yunan güçleri tarafından geri itilen üç Türk siyasi sığınmacı Türkiye makamları tarafından tutuklandı.

28 Temmuz: Medyada yer alan haberlere ve dışarı sızan bir iç denetim raporuna göre, Yunan sahil güvenliği tarafından gerçekleştirilen yasadışı göçmen geri itmelerinin Avrupa Birliği sınır ajansı Frontex tarafından rutin olarak üzerinin örtüldüğü ortaya çıkarıldı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

28 Temmuz: İstanbul'da polis, bir kimlik kontrolü sırasında bir kişiye fiziksel ve sözlü saldırıda bulundu. İstanbul emniyeti tarafından olaya ilişkin olarak yayımlanan açıklamada, olayda rolü olan memurlar hakkında soruşturma başlatıldığı duyuruldu.

29 Temmuz: İstanbul'da polis, HDP yöneticisi Livan Orman'ı gözaltına almak üzere gerçekleştirdiği bir ev baskını sırasında Orman'ın aile üyelerine kötü muamelede bulundu.

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

29 Temmuz: Avusturya içişleri bakanlığı, Haziran ayında Türk kökenli üç Avusturya vatandaşının Türkiye istihbaratı lehine Türk hükümeti muhalifleri üzerine casusluk yapma şüphesiyle gözaltına alındığını, söz konusu kişilerin ifadelerinin alınmasının ardından tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldığını teyit etti.